

**PROGRAM PŘEDNÁŠEK Z PŘEDMĚTU MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ II -
ZVLÁŠTNÍ ČÁST V PODZIMNÍM SEMESTRU AKADEMICKÉHO ROKU
2005/2006**

Přednášky z předmětu 'Mezinárodní právo veřejné II-zvláštní část' se konají v učebně 136 (11:10-12:40 anebo **výjimečně 9:35-12:40**).

DEN	PŘEDNÁŠEJÍCÍ	TÉMATA
26. 9.	prof. D. Jílek (9:35)	<i>Terra nullius</i> a územní nároky <ul style="list-style-type: none"> - vývoj právního pojmu 'země nikoho' od starověku po dnešek - rozlišení země nikoho (<i>terra nascita; terra derelicta, forfeiture</i> a území, nad nímž se uzemní suverenita rozšíří) - způsoby (právní prostředky) nabytí země nikoho - právní překážky okupace
26. 9.	prof. D. Jílek (11:10)	Mořské právo v pohybu (1. část) <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní vody (právo návštěvy a svoboda přístupu) - pobřežní moře-hypotézy o jeho postavení jejich odraz v pravidlech-suverenita a pobřežní moře-právo pokojného průjezdu - zálivy (historické a společné) - souostrovní státy jako celek politický, hospodářský a zeměpisný
3. 10.	prof. D. Jílek (9:35)	Mořské právo v pohybu (2. část) <ul style="list-style-type: none"> - výlučné hospodářské pásmo-suverenita a výlučné hospodářské pásmo-vyhrazená práva - pevninská mělčina (minimalismus a maximalismus ve vymezení pevninské mělčiny a jejího právním režimu) - volné moře jako <i>res communis omnium</i>-střet svobod a jeho řešení-právo vlajky na volném moři - mořské dno za hranicemi jurisdikce států jako společné dědictví lidstva (institucionalizace a zásady)
3. 10.	prof. D. Jílek (11:10)	Diplomatické právo coby mezistátní komunikace <ul style="list-style-type: none"> - formy diplomacie - teoretické zdůvodnění diplomatických výsad a imunit (<i>ad personam</i> a <i>ad materiam</i>) - osobní, časový, územní a věcný rozsah diplomatických výsad imunit
17. 10.	prof. D. Jílek (11:10)	Mezinárodní právo humanitární (1. část) <ul style="list-style-type: none"> - pojem a účel mezinárodního práva humanitárního - rozdíly mezi <i>ius ad bellum</i> a <i>ius in bello</i> - vztah mezinárodního práva humanitárního a ochrany lidských práv - osobní, časový a územní rozsah aplikace humanitárních pravidel

24. 10.   prof. D. Jílek (11:10)   Mezinárodní právo humanitární (2. část)
- Martensova doložka
  - zásada humanity
  - zásada nutnosti
  - přiměřenosti
  - rozlišování

**PROGRAM PŘEDNÁŠEK Z PŘEDMĚTU *MEZINÁRODNÍ PRÁVO HUMANITÁRNÍ*
V PODZIMNÍM SEMESTRU AKADEMICKÉHO ROKU 2005/2006**

Přednášky z předmětu 'Mezinárodní právo humanitární' se konají v učebně 124 (13:30-15:00). Výjimečné konání přednášek bude včas posluchačům sděleno.

DEN	PŘEDNÁŠEJÍCÍ	TÉMATA
1. 11.	prof. D. Jílek	Normový obrys mezinárodního práva humanitárního <ul style="list-style-type: none"> - pojem a účel - základní rozdíly mezi <i>ius ad bellum</i> a <i>ius in bello</i> - aplikace (osobní, časový a územní rozsah) - zásady (humanita, nutnost, přiměřenost a rozlišování) a Martensova doložka
8. 11.	prof. D. Jílek	Rozlišování mezi civilním obyvatelstvem a komatanty (relativita takového rozlišování) <ul style="list-style-type: none"> - kdo je komatant? (příslušník ozbrojených sil <i>lato sensu</i>, <i>levée en masse</i> a výjimky-vyzvědači, sabotěři, žoldněři, nezákonní komatanti - civilní obyvatelstvo a jeho právní postavení
15. 11.	prof. D. Jílek	Chování válčících stran v nepřátelství <ul style="list-style-type: none"> - prostředky a metody vedení války - ochrana civilního obyvatelstva proti účinkům nepřátelství - humanitární pomoc
22. 11.	prof. D. Jílek	Druhy ozbrojených konfliktů <ul style="list-style-type: none"> - právní pojem ozbrojených konfliktů - rozdíly mezi mezinárodním a nemezinárodním ozbrojeným konfliktem: důvody - současné praktické problémy kvalifikace
29. 11.	prof. D. Jílek	Provádění mezinárodního práva humanitárního: pravidla <ul style="list-style-type: none"> - potřeba vnitrostátních opatření v době míru - závazek zajistit respektování humanitárních pravidel - reakce na porušování humanitárního práva - trestání zločinů podle mezinárodního práva
6. 12.	prof. D. Jílek	Provádění mezinárodního práva humanitárního: mezinárodní organizace a orgány <ul style="list-style-type: none"> - úloha Rady bezpečnosti OSN a mírové operace - úloha ochranných mocností a Mezinárodní vyšetřovací komise

- mezinárodní a nevládní mezinárodní organizace: koordinace a soutěž
6. 12.   prof. D. Jílek   Mezinárodní výbor Červeného kříže: úloha
- právní postavení
  - zásady (nezávislost, neutralita, nestrannost a humanita)
  - právní základy pomoci

**PROGRAM PŘEDNÁŠEK Z PŘEDMĚTU *MEZINÁRODNÍ PRÁVO UPRCHLICKÉ*
V PODZIMNÍM SEMESTRU AKADEMICKÉHO ROKU 2005/2006**

Přednášky z předmětu 'Mezinárodní právo uprchlické' se konají v učebně 030 (18:15-19:45).
Výjimečné konání přednášek bude včas posluchačům sděleno.

DEN	PŘEDNÁŠEJÍCÍ	TÉMATA
3. 11.	prof. D. Jílek	Azyl jako forma ochrany jednotlivce <ul style="list-style-type: none"> - starověké a novodobé podoby azylu - azyl v mezinárodním právu (územní a diplomatický) - azyl ve vnitrostátním právu (politický)
10. 11.	prof. D. Jílek	Právní pojem 'uprchlíka' podle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967 (2. část) <ul style="list-style-type: none"> - kdo je uprchlík: základní rozbor inkluzivní doložky - pronásledování: různá pojetí (lidská práva a přičitatelnost,) strůjci pronásledování a ochránci, vnitřní útěk
24. 11.	prof. D. Jílek	Právní pojem 'uprchlíka' podle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967 <ul style="list-style-type: none"> - důvody pronásledování - rozbor pozastavující doložky
1. 12.	prof. D. Vanheule	Zásada <i>non-refoulement</i> <ul style="list-style-type: none"> - původ pravidla - osobní, časový, územní a věcný rozsah aplikace pravidel, která utvářejí zásadu - rozbor praktických příkladů
1. 12.	prof. D. Vanheule	Společný evropský azylový systém <ul style="list-style-type: none"> - jeho normativní prvky: tzv. kvalifikační směrnice a procedurální směrnice - struktura evropského azylového systému - výhledy (Haagský program)
8. 12.	prof. D. Jílek	Dočasná ochrana a partikulární definice uprchlíka v Africe <ul style="list-style-type: none"> - vznik dočasné ochrany (útočiště)

8. 12.   prof. D. Jílek
- evropská právní úprava dočasné ochrany
  - Úkoly a činnost Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky OSN (UNHCR)
  - funkce UNHCR
  - kompetence UNHCR

PROGRAM PŘEDNÁŠEK Z PŘEDMĚTU *MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ II-UNIVERZÁLNÍ A PARTIKULÁRNÍ OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV V PODZIMNÍM SEMESTRU AKADEMICKÉHO ROKU 2005/2006*

Přednášky z předmětu 'Univerzální a partikulární ochrana lidských práv' se konají v učebně 136 (8:00-12:40), a sice pouze třikrát za semestr.

DEN	PŘEDNÁŠEJÍCÍ	TÉMATA
31.10.	prof. J. Malenovský	<p style="text-align: center;">VZNIK A GENEZE POVÁLEČNÉ OCHRANY LIDSKÝCH PRÁV V EVROPĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sebeidentifikace Evropy vůči univerzálnímu katalogu lidských práv ve Všeobecné deklaraci lidských práv. - Evropská úmluva o lidských právech (hmotná práva, procesní rámec, účinky rozsudků ESLP konstatujících porušení a jejich následky v rovině mezinárodní odpovědnosti smluvních stran, výkon rozhodnutí). - Další hlavní větve evropské smluvní ochrany lidských práv (ochrana sociálních práv, zákaz mučení, menšinová práva, bioetika a lidská práva). - Vývoj systému ochrany lidských práv podle Evropské úmluvy o lidských právech: <ul style="list-style-type: none"> „První krize“ a její vyústění: 11. protokol k EÚLP (1994). „Druhá krize“ a její vyústění: 14. protokol k EÚLP (2004). - Vývoj ochrany sociálních práv.
7.11.	prof. J. Malenovský	<p style="text-align: center;">APLIKACE EVROPSKÝCH SYSTÉMŮ OCHRANY LIDSKÝCH PRÁV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Judikatura ESLP s důrazem na sjednocení Evropy na počátku 90. let a na nově demokratické státy střední a východní Evropy.

- Specifické problémy ČR v rámci evropských, případně i univerzálních systémů ochrany lidských práv, zejména ve vztahu k Evropskému soudu pro lidská práva a reakce Parlamentu, vlády a Ústavního soudu ČR na ně.

28. 11. prof. J. Malenovský

OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV V EVROPSKÉ UNII

- Vývoj a současný stav
- Vztahy mezi Evropskou úmluvou o lidských právech a Chartou základních práv EU i mezi štrasburským a lucemburským soudem. Otázka přístupu Evropského společenství k Evropské úmluvě o lidských právech.
- Ochrana lidských práv ve Smlouvě zakládající ústavu pro Evropu a důsledky pro ni vyplývající ze současných „poruch“ v jejím ratifikačním procesu.